# Rodzina a wybór zawodu na przykładzie uczniów szkół średnich

PLAN PRACY LICENCJACKIEJ

WSTĘP
INFORMACJA METODOLOGICZNA

Rozdział I.

Rodzina a wybór zawodu uczniów liceum w ujęciu teoretycznym
1.1. Rodzina a rozwój jednostki w społeczeństwie
1.2. Wieloaspektowość życia rodziny w oparciu o stosowane systemy wychowawcze
1.3. Społeczeństwo – pedagogiczna problematyka startu życiowego młodzieży
1.4. Wpływ rodziny na wybór drogi edukacyjno-zawodowej dzieci

Rozdział II.

Młodzież w wieku licealnym – trudny okres dorastania a wybór drogi życiowej
2.1. Główne zmiany i zależności między nimi
2.2. Źródła informacji o świecie
2.3. Proces formowania tożsamości a przyszła droga edukacyjno – zawodowa
2.4. Wsparcie w okresie dorastania – pomoc w wyborze drogi życiowej
2.5. Wyniki badań własnych

CZĘŚĆ BADAWCZA

ZAKOŃCZENIE
STRESZCZENIE
BIBLIOGRAFIA
ANEKS

**WSTĘP**

Dorastanie to długi i wewnętrznie zróżnicowany okres. Trudno dokładnie wyznaczyć granice czasowe, kiedy dorastanie tak naprawdę się zaczyna, a kiedy kończy. Warto myśleć o tym okresie, jako przejściowym, w którym dziecko pod

względem fizycznym, umysłowym i emocjonalnym ma stać się dorosłym człowiekiem. We wczesnej fazie dorastania zachodzą liczne i intensywne zmiany we wszystkich dotychczasowych obszarach funkcjonowania dziecka. Stare wzorce i schematy, ukształtowane w dzieciństwie, przestają pełnić już swoje funkcje, a nowe jeszcze się nie pojawiły. Wszystkie dotychczasowe osiągnięcia rozwojowe, wszystkie dotąd opanowane kompetencje, cała wiedza życiowa i szkolna oraz wszystkie umiejętności zgromadzone w rozmaitych okolicznościach w okresie dzieciństwa przechodzą teraz czas wielkiej próby.

Młody człowiek zaczyna gromadzić i poszukiwać nowe doświadczenia fizyczne, społeczne i intelektualne po to, aby móc je samodzielnie uporządkować i skonsolidować w nowe wzorce i schematy, które lepiej przygotują go do dorosłego życia. Zanim jednak odnajdzie własną drogę i cel w życiu oraz zanim określi rolę, którą chciałby w świecie innych ludzi pełnić, zbierane doświadczenia poddaje licznym próbom i eksperymentom, aby upewnić się co do słuszności podjętych wyborów. To odnajdywanie siebie na nowo, odkrywanie „Jaki jestem", „Jakimi zasobami dysponuję" i „Jaki jestem w oczach innych" określa się mianem procesu formowania własnej tożsamości. Właśnie w tym czasie młodzi stają przed trudnym wyborem swej przyszłej drogi (w tym zawodowej).

Bez wątpienia pomocna jest tutaj rodzina – i właśnie o tej zależności traktuje niniejsza praca, której tytuł brzmi: „Rodzina a wybór zawodu – przykład uczniów liceum".

Opracowanie składa się z trzech rozdziałów:

Rozdział pierwszy to rodzina a wybór zawodu uczniów liceum w ujęciu teoretycznym: rodzina a rozwój jednostki w społeczeństwie, wieloaspektowość życia rodziny w oparciu o stosowane systemy wychowawcze, społeczeństwo – pedagogiczna problematyka startu życiowego młodzieży, wpływ rodziny na wybór drogi edukacyjno-zawodowej dzieci.

Rozdział drugi to młodzież w wieku licealnym – trudny okres dorastania a wybór drogi życiowej: główne zmiany i zależności między nimi, źródła informacji o świecie, proces formowania tożsamości a przyszła droga edukacyjno – zawodowa, wsparcie w okresie dorastania – pomoc w wyborze drogi życiowej oraz wyniki badań własnych.

Całość opracowania powstała w oparciu o literaturę fachowa, artykuły prasowe,

akty prawne i rozporządzenia oraz źródła ze stron WWW i badania własne.

**METODOLOGIA**

Zasadniczym celem poznania naukowego jest zdobycie wiedzy maksymalnie ścisłej, maksymalnie pewnej, maksymalnie ogólnej, maksymalnie prostej, o maksymalnej zawartości informacji. takie dopiero poznanie prowadzi do wyższych form funkcjonowania wiedzy a są nimi prawa nauki i prawidłowości.[1]

**Celem badań** niniejszego opracowania jest określenie zależności między rodziną a wyborem zawodu przez uczniów liceum.

Problemy badawcze dotyczą „…określonej kategorii procesów i zjawisk oraz zachodzących między nimi zależności …".[2] Pojawiają się wówczas gdy wiedza z zakresu danej kategorii jest niepełna i wymaga uzupełnienia.

J. Pieter uważa, że „…problem jest swoistą poznawczą przeszkodą lub trudnością do pokonania …". Jest to „…swoiste pytanie, określające jakość i rozmiar pewnej niewiedzy (pewnego braku w dotychczasowej wiedzy) oraz cel i granicę pracy naukowej …".[3]

M. Łobocki określa problemy badawcze jako „… pytania, na które szukamy odpowiedzi na drodze badań naukowych …".[4]

Podobne stanowisko zajmuje S. Nowak, który definiuje problem badawczy jako „…pewne pytanie lub zespół pytań, na które odpowiedzi ma dostarczyć badanie…".[5]

Empiryczna sprawdzalność problemów to możliwość udowodnienia ich prawdomówności lub fałszu na podstawie badań naukowych. Warunkiem tej sprawdzalności jest takie ich sformułowanie, aby niewiadoma znajdowała się bliżej określonej klasy zjawisk lub faktów. Prawidłowe sformułowanie problemu polega na zredukowaniu go do pytań bardziej szczegółowych.[6]

M. Łobocki proponuje następującą klasyfikację problemów:[7]

Problemy naukowe i subiektywnie badawcze. Problemy naukowo-badawcze to problemy zmierzające do nowych odkryć, natomiast problemy subiektywno-badawcze stanowią jedynie nowość dla samego badacza, nie zorientowanego należycie w dotychczasowych osiągnięciach pedagogicznych.

Problemy dotyczące właściwości zmiennych i relacji między zmiennymi. Pierwsze z nich to pytania o zmienne, natomiast drugie to pytania o relacje między zmiennymi, czyli o to „czy zachodzą pewne relacje łączące zmienne naszego badania bądź przedmioty przy pomocy tych zmiennych określone".

Problemy w postaci pytań rozstrzygnięcia i dopełnienia. Problemy badawcze w postaci pytań rozstrzygnięcia rozpoczynają się od partykuły „czy" poprzedzającej zdanie oznajmujące. Pytania te dopuszczają jedynie dwie możliwe odpowiedzi: „tak" lub „nie". Problemy badawcze w postaci dopełnienia nie sugerują z góry żadnych możliwych odpowiedzi. Rozpoczynają się od zaimków pytajnych lub przysłownych, jak: „kto?", „co?", „ile?", „gdzie?", „w jakim stopniu?", „dlaczego" itp..

**Problemem badawczym** niniejszej pracy są owe zależności między rodziną a wyborem zawodu przez uczniów liceum.

Problemy szczegółowe dotyczą kwestii:

1. Czy w ogóle istnieją zależności między uwarunkowaniami rodzinnymi a wyborem zawody przez licealistów?

2. Czy licealiści sugerują się zdaniem rodziców obierając swoją przyszłą drogę zawodową?

3. Czy rodzice narzucają swoje zdanie licealistom wybierającym swój przyszły zawód, mając na uwadze tradycje rodzinne, wykształcenie własne, priorytety finansowe?

4. Czy rodzice nakładają nieświadomie na dzieci swoje niezrealizowane marzenia i plany związane z wyborem drogi zawodowej?

„Hipotezą nazywa się wszelkie twierdzenia częściowo tylko uzasadnione, przeto także wszelki domysł, za pomocą którego tłumaczymy dane faktyczne, a więc też i domysł w postaci uogólnienia, osiągniętego (...) na podstawie danych wyjściowych".[8]

**Hipotezami niniejszego opracowania** są następujące tezy:

**Hipoteza główna:** istnieje zależność między uwarunkowaniami rodzinnymi a wyborem drogi zawodowej przez licealistów.

**Hipotezy szczegółowe:**

1. Licealiści(często nieświadomie) sugerują się zdaniem rodziców wybierając swoją przyszłą drogę zawodową.

2. Młodzi ludzie czują presję ze strony rodziców wybierając swą przyszłą drogę zawodową, presję podyktowaną tradycjami rodzinnymi, wykształceniem rodziców itd. itp.

3. Rodzice nakładają nieświadomie na dzieci swoje niezrealizowane marzenia i plany związane z wyborem drogi zawodowej.

4. Nierzadko wybór drogi zawodowej przez licealistów jest wyborem błędnym a to dlatego, iż mniej lub bardziej był to wybór rodziców a nie ich własny.

„W zgodzie z tradycją oraz zasadami logiki przez metodę badań rozumieć będziemy „zespół teoretycznie uzasadnionych zabiegów koncepcyjnych i instrumentalnych obejmujących najogólniej całość postępowania badacza, zmierzającego do rozwiązania określonego problemu naukowego". Techniką badań zaś nazywać będziemy „czynności praktyczne, regulowane starannie wypracowanymi dyrektywami, pozwalającymi na uzyskanie optymalnie sprawdzalnych informacji, opinii, faktów".[9]

Metodą obraną dla potrzeb niniejszej pracy to **metoda sondażu diagnostycznego**.

Metoda sondażu diagnostycznego jest sposobem gromadzenia wiedzy o atrybutach strukturalnych i funkcjonalnych oraz dynamice zjawisk społecznych, opiniach i poglądach wybranych zbiorowości, nasilaniu się i kierunkach rozwoju określonych zjawisk i wszelkich innych zjawisk instytucjonalnie nie zlokalizowanych – posiadających znaczenie wychowawcze – w oparciu o specjalnie dobraną grupę reprezentującą populację generalną, w której badane zjawisko występuje. Metoda ta pozwala na poznanie określonego zjawiska społecznego, ustalenie jego zasięgu, poziomu i intensywności, potem zaś ocenę, a w wyniku zaprojektowanie modyfikacji.[10]

Przez technikę badań należy rozumieć czynności praktyczne, regulowane starannie wypracowanymi dyrektywami, pozwalającymi na uzyskanie optymalnie sprawdzalnych informacji, opinii, faktów. Techniki badań są, zatem czynnościami

określonymi przez dobór odpowiedniej metody i przez nią uwarunkowanymi.[11]

Najczęściej występującymi technikami w badaniach sondażowych są: wywiad, ankieta, analiza dokumentów osobistych, rozmowy oraz techniki statystyczne.[12]

**Techniką badawczą** niniejszej pracy jest ankieta, zaś narzędziem kwestionariusz. Ankieta jest techniką gromadzenia informacji polegająca na wypełnieniu najczęściej samodzielnie przez badanego specjalnych kwestionariuszy na ogół o wysokim stopniu standaryzacji w obecności lub częściej bez obecności ankietera.[13]

**Narzędziem badawczym** jest kwestionariusz ankiety.

[1] T. Pilch, Zasady badań pedagogicznych, Wydawnictwo Akademickie „Żak", Warszawa 1998, s. 8

[2] Z. Skorny, Prace magisterskie z psychologii i pedagogiki, WSiP, Warszawa1984, s. 65

[3] J. Pieter, Poznanie środowiska wychowawczego, Ossolineum, Wrocław 1964, s. 30

[4] M. Łobocki, Metody badań pedagogicznych, PWN, Warszawa 1982, s. 56

[5] S. Nowak, Metodologia badań socjologicznych. Zagadnienia ogólne, PWN, Warszawa 1970, s. 214

[6] Ibidem, s. 70

[7] M. Łobocki, op. cit., s. 107

[8] T. Pilch, op. cit., s. 27

[9] T. Pilch, op. cit., s. 42

[10] Ibidem, s. 51

[11] Ibidem, s. 76

[12] M. Łobocki, op. cit., s. 236

[13] Pilch T., op. cit., s. 86

To jest gotowa, obroniona praca. Gdyby chcieli Państwo zlecić napisanie zupełnie nowej pracy, to zapraszamy na stronę pisanie prac - sprawdzony serwis!